

En begriplig och trygg sjukförsäkring med plats för rehabilitering (SOU 2020:6)

Remiss från Socialdepartementet

Remisstid den 11 maj 2020

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Jan Jönsson anför följande.

Ärendet

Remissen avser det andra delbetänkandet av utredningen *En trygg sjukförsäkring med människan i centrum*. Utredningen har bland annat haft i uppdrag att analysera tillämpningen av begreppet ”normalt förekommande arbete” i sjukförsäkringen. Dagens regelverk har sedan det infördes 2008 i många fall uppfattats som orimligt för enskilda individer eller grupper av individer. Det är viktigt att det regelverk som ligger till grund för Försäkringskassans beslut uppfattas som rimligt och att de underlag och bedömningar som Försäkringskassan ansvarar för genomförs på ett rättssäkert och begripligt sätt.

Socialdepartementet har skickat ärendet på remiss till Stockholms stad för yttrande.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, Farsta stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Norrmalms stadsdelsnämnd och kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor. Arbetsmarknadsförvaltningen har svarat med ett kontorsyttrande. Norrmalms stadsdelsnämnd har överlämnat ett yttrande från stadsdelsnämndens råd för funktionshinderfrågor.

Stadsledningskontoret ser positivt på att regelverket för sjukpenningen ses över i syfte att nå en så effektiv försäkring som möjligt både för individen och för samhället.

Arbetsmarknadsförvaltningen anser att delegationens förslag om att besluten måste vara mer underbyggda, samt innehålla angivet arbete och att åldersgränsen för krav om omställning sänks är bra.

Socialnämnden ställer sig positiv till utredningens förslag.

Farsta stadsdelsnämnd vill även se en analys av hur de föreslagna förändringarna påverkar antalet personer som saknar sjukpenninggrundande inkomst.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd bedömer att rättssäkerheten och förutsättningarna för rehabilitering kommer att stärkas.

Norrmalms råd för funktionshinderfrågor anser att remissen saknar ett funktionsnedsättningsperspektiv.

Kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor välkomnar den ökade flexibilitet som förslaget innebär, att vikten av tidiga rehabiliteringsinsatser betonas samt att beslut från Försäkringskassan behöver bli mer välunderbyggda.

Mina synpunkter

Den som är sjuk ska ha en grundtrygghet och få stöd att rehabilitera sig och komma tillbaka till arbetslivet. Förtroendet för sjukförsäkringen, som en central del av välfärdsstatens sociala skyddsnät, bygger på att försäkringen är förutsägbar, rättssäker, transparent och ändamålsenlig.

Jag välkomnar därför förslagen som syftar till att göra sjukförsäkringens regelverk tydligare, mer transparent och enklare att tillämpa.

Det är viktigt att komma ihåg att sjukförsäkringen var i stort behov av förändring innan rehabiliteringskedjan infördes 2008. Genom att reformera sjukförsäkringen blev sjukskrivningsprocessen mer aktiv och förutsättningarna förbättrades för personer som varit långvarigt sjukskrivna att komma tillbaka till arbete, antingen helt eller delvis. Att värna en aktiv sjukskrivningsprocess, med fasta tidpunkter för avstämningar och snabba rehabiliterings- och vårdinsatser, är väsentligt både för att den enskilde individen och samhället i sin helhet.

En tanke i sjukförsäkringssystemet som det fungerar idag har varit att individen ska stöttas att hålla kontakten med arbetslivet och snabbt återgå i arbete. Därför är det rimligt att ge den enskilde mer tid att kunna komma tillbaka till sitt vanliga arbete, särskilt i de fall där man redan kan arbeta på deltid och är på väg tillbaka till heltid, istället för att i onödan tvingas påbörja en omställning som riskerar att bli kontraproduktiv. De förändringar som föreslås i betänkandet, att undantagen vid 180 dagar ska ändras från särskilda skäl till övervägande skäl, måste givetvis tydligt definieras för att förhindra rättsosäkerhet. Det är samtidigt viktigt att värna omställningstanken i sjukförsäkringen.

Det är också oroväckande att utredningen finner att Försäkringskassans rehabiliterande uppdrag försvagats över tid. Jag välkomnar därför att rehabiliteringen föreslås få en starkare roll inom sjukförsäkringen. Även om utredningens direktiv huvudsakligen har varit inriktat på frågor om tidsgränser och bedömning av arbetsförmåga så visar utredningens betänkande likväl att det finns behov inför framtiden att närmare utreda Försäkringskassans arbete med rehabilitering.

Det är viktigt att åtgärder för att stärka rehabiliteringen också omfattar personer som har svag ställning på arbetsmarknaden och som kan vara i behov av bred samverkan kring rehabiliterande, hälsofrämjande och kompetensstärkande arbete för att kunna komma in på arbetsmarknaden. Vi kan exempelvis se att hushåll som har sjukpenning som huvudsaklig inkomstkälla är överrepresenterade bland barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden, vilket riskerar att få långsiktiga negativa effekter både för föräldrar och barn. Samhället måste ta ett helhetsgrepp för att stödja dessa personer att komma in på bostads- och arbetsmarknaden.

Vi står just nu inför en tid då många människor riskerar att hamna utanför arbetsmarknaden och behöva samhällets stöd. Kommunerna tar sitt yttersta ansvar

för att se till att alla har skäliga levnadsvillkor och att hjälpa dem som inte har några andra möjligheter att klara sin försörjning. Men då krävs också att de statliga socialförsäkringarna nu förmår möta sina målgrupper, både vad gäller den ekonomiska grundtryggheten och vad gäller stöd att komma tillbaka till arbetslivet. Nu är inte tid att lämpa över ansvar och kostnader på andra, utan att kliva fram och hjälpa människor på fötter i en mycket svår belägenhet. Där har ett tydligare och rättssäkrare regelverk för sjukförsäkringen en viktig roll att spela.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Stockholm den 29 april 2020

JAN JÖNSSON

Bilaga

En begriplig och trygg sjukförsäkring med plats för rehabilitering (SOU 2020:6)

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Remissammanställning

Ärendet

Remissen avser det andra delbetänkandet av utredningen *En trygg sjukförsäkring med människan i centrum*. Utredningen har bland annat haft i uppdrag att analysera tillämpningen av begreppet ”normalt förekommande arbete” i sjukförsäkringen. Dagens regelverk har sedan det infördes 2008 i många fall uppfattats som orimligt för enskilda individer eller grupper av individer. Det är viktigt att det regelverk som ligger till grund för Försäkringskassans beslut uppfattas som rimligt och att de underlag och bedömningar som Försäkringskassan ansvarar för genomförs på ett rättssäkert och begripligt sätt.

Socialdepartementet har skickat ärendet på remiss till Stockholms stad för yttrande.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, Farsta stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Norrmalms stadsdelsnämnd och kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor. har svarat med ett kontorsyttrande. Norrmalms stadsdelsnämnd har överlämnat ett yttrande från stadsdelsnämndens råd för funktionshinderfrågor.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 2 april 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Remissens förslag rör personer som har anställning med begränsad arbetsförmåga på grund av sjukdom som ska få sin rätt till fortsatt sjukpenning efter dag 180 (och 365) bedömd. Om målet är att sjukförsäkringen ska vara trygg och ha människan i centrum är det avgörande att de beslut som fattas av Försäkringskassan upplevs som rimliga och möjliga att förstå för den försäkrade. Detta förutsätter i sin tur att det regelverk som ligger till grund för Försäkringskassans beslut uppfattas som rimligt och att de underlag och bedömningar som Försäkringskassan ansvarar för genomförs på ett rättssäkert och begripligt sätt. Lagstiftningen måste gå hand i hand med den allmänna rättsuppfattningen. De föreslagna ändringarna ökar förutsättningarna för detta, enligt stadsledningskontorets uppfattning.

Stadsledningskontoret anser det vara ett bra och nödvändigt förslag att bedömningen av arbetsförmågan efter dag 180 ska göras mot *angivet* normalt förekommande arbete. Det ger den försäkrade insyn i hur Försäkringskassan har kommit fram till bedömningen att hen har förmåga att försörja sig i normalt förekommande arbete. Krav på att konkretisera vad som är normalt förekommande arbete samt tydligare krav på utredningsunderlag skulle öka förståelsen för de beslut som fattas och gör besluten mer rättssäkra.

Stadsledningskontoret instämmer i förslaget och utredningens slutsats att det kan vara samhällsekonomiskt mer fördelaktigt att en försäkrad som har partiellt nedsatt arbetsförmåga arbetar deltid i sitt arbete än att hen tvingas till en utdragen omställning till ett arbete där hen kan arbeta heltid. Det blir mer rimligt och svarar också på ett bättre sätt än idag upp mot det allmänna rättsmedvetandet.

Sammantaget ser stadsledningskontoret positivt på att regelverket för sjukpenningen ses över i syfte att nå en så effektiv försäkring som möjligt både för individen och för samhället.

Stadsledningskontoret bedömer att förslagen kan bidra till uppfyllandet av kommunfullmäktiges mål 1.1 *I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort.*

De föreslagna förändringarna väntas bidra till förbättrade möjligheter för berörda individer att få adekvat stöd inom sjukförsäkringssystemet, vilket i sin tur väntas minska risken att behöva vända sig till kommunernas socialtjänst för stöd och försörjning. Stadsledningskontoret bedömer därigenom att utredningens förslag kan bidra till att minska behovet av ekonomiskt bistånd för den berörda målgruppen.

Förslagen bedöms även kunna få positiva effekter för staden som arbetsgivare, eftersom förslagen skulle kunna innebära att indragen sjukpenning för medarbetare minskar något.

Stadsledningskontoret ställer sig positiv till utredningens förslag och bedömer att de kommer att bidra till en begriplig och trygg sjukförsäkring med plats för rehabilitering. Remissen *En begriplig och trygg sjukförsäkring med plats för rehabilitering* anses besvarad med hänvisning till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Arbetsmarknadsförvaltningen

Arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 5 mars 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Arbetsmarknadsförvaltningen anser att det är mycket positivt att regelverket för sjukpenningen ses över i syfte att nå en så effektiv försäkring som möjligt både för individen och för samhället. Detta är inte minst viktigt för att säkerställa att individen får adekvat stöd i rätt försäkringssystem och därmed minska risken för att ansvar och kostnader vältras över på kommunernas socialtjänst när de statliga systemen inte är tillräckligt effektiva.

Arbetsmarknadsförvaltningen anser att delegationens förslag är bra. Besluten måste vara begripliga och då är det rimligt att besluten blir bättre underbyggda och anger vilken typ av arbete som avses med normalt förekommande arbete. Även förslaget om att sänka åldersgränsen för krav om omställning anser förvaltningen är rimlig både för individen och samhället. En mer flexibel tillämpning med en bedömning vid dag 180 om det finns övervägande skäl, samt vid dag 365 om det finns hög grad av sannolikhet att rehabiliteringen kan leda till återgång hos befintlig arbetsgivare välkomnas av förvaltningen. Det kan i vissa fall vara mer effektivt än att kräva omställning.

Arbetsmarknadsförvaltningen menar i enlighet med utredningens analys att tidig rehabilitering är mycket viktigt för återgång i arbete. Det är därför bra att öka möjligheterna till rehabiliteringsersättning och förvaltningen vill särskilt betona vikten av att rehabiliteringens roll stärks i det tidiga skedet då detta ökar den enskildes förutsättningar att snabbt komma tillbaka till arbete och egen försörjning.

Generellt kan det finnas anledning till oro när de statliga försäkringarna tenderar att tillämpas alltmer restriktivt eftersom det finns en risk att vissa individer så småningom förlorar sin ekonomiska trygghet och i förlängningen blir tvungna att söka försörjningsstöd, i form av ekonomiskt bistånd. Arbetsmarknadsförvaltningen menar att det är viktigt att försörjningsstödet i enlighet med sitt syfte endast är det yttersta skydds nätet vid tillfälliga försörjningsproblem.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 17 mars 2020 följande.

Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar till kommunstyrelsen på remiss om en begriplig och trygg sjukförsäkring med plats för rehabilitering (SOU 2020:6).

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 13 februari 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till utredningens förslag och tror att de kommer att bidra till en begriplig och trygg sjukförsäkring med plats för rehabilitering.

Att som sjukförsäkrad förstå hur Försäkringskassan handlagt en sjukskrivning och kunna följa vilka ställningstaganden som handläggaren gjort stärker inte bara rättssäkerheten och tilliten till Försäkringskassan utan även möjligheten att vara delaktig och självständig i samhällslivet. Att förtydliga begreppet normalt förekommande arbete enligt Standard för svensk yrkesklassificering (SSYK) kommer vara positivt ur samma synvinkel.

En mer aktiv handläggning före dag 180 kan ge fler försäkrade möjlighet att på ett hållbart sätt återgå till arbete. Socialförvaltningen i Stockholm uppfattar att utredningens förslag kan komma att leda till att fler försäkrade med rehabiliteringsbehov uppmärksammas och att färre riskerar att bli utförsäkrade och i behov av ekonomiskt bistånd.

Socialförvaltningen i Stockholm ser positivt på att bedömningen särskilda skäl i sjukförsäkringen ersätts med övervägande skäl från och med dag 181. Det ger fler möjlighet att fullfölja rehabiliteringsåtgärder eller andra åtgärder och återgå i det befintliga arbetet. En konsekvens av förslaget blir att undanta äldre sjukskrivna från prövning mot angivet normalt förekommande arbete. I stället för att påbörja ofta kostsamma omställningar till yrkesområden utanför den försäkrades kunskapsområde kan återgång till befintligt arbete prövas.

Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 5 mars 2020 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av förslag till en begriplig och trygg sjukförsäkring med plats för rehabilitering (SOU 2020:6).

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 17 februari 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen instämmer till största del i utredarens slutsatser och ställer sig positiv till de föreslagna förändringarna i sjukförsäkringen.

Vi vill dock lyfta fram behovet av en analys av hur de föreslagna förändringarna kan komma att påverka antalet personer som saknar sjukpenninggrundande inkomst (SGI). Målgruppen är särskilt utsatt och behöver ofta vända sig till socialtjänsten för att ansöka om ekonomiskt bistånd eftersom de saknar annan försörjning. Ur ett arbetsgivarperspektiv finns farhågan att förvaltningens personalkostnader kommer att öka för arbetstagare över 62 år som inte kan utföra arbete av betydelse för arbetsgivaren.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 5 mars 2020 följande.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 18 februari 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen välkomnar förslaget till handlingsplan som är ambitiöst och genomarbetat. Då strukturen i rehabiliteringskedjan idag är välförankrad och etablerad hos förvaltningens chefer ställer vi oss positiva till att utredningen inte ämnar ändra denna. För den försäkrade medarbetaren ser vi att utredningens förslag, att öka kravet på mer genomarbetade utredningar från Försäkringskassan, kommer att stärka rättssäkerheten och förutsättningarna för rehabilitering. I utredningen föreslås att vid bedömning av rätten till rehabiliteringsersättning ska bedömningen inte längre göras mot arbetsförmågan i normalt förekommande arbete från och med dag 181. Detta kommer att leda till att fler blir berättigade rehabiliteringsersättning vilket för den enskilde medarbetaren minskar pressen på att snabbt återgå till avlönat arbete. Vi anser därför att rehabiliteringsersättning vid återgång i arbete möjliggör en lugnare upptrappning av tjänstgöringsgrad vilket ökar utsikterna att medarbetaren kan återgå i ordinarie arbete på längre sikt. Genom att omställningskravet på äldre medarbetare slopas och att medarbetare som haft nedsatt arbetsförmåga en längre tid, men där det är mycket sannolikt att medarbetare kan återgå, inte ska mätas mot hela arbetsmarknaden utan enbart hos arbetsgivaren. Förvaltningen bedömer att utredningens förslag kommer leda till en i viss utsträckning mer flexibel och pragmatisk tillämpning av rehabiliteringsprocessen.

Normmalms råd för funktionshinderfrågor

Normmalms råd för funktionshinderfrågors yttrande inkom den 31 mars 2020 och har i huvudsak följande lydelse.

Det är bra med ökade möjligheter till återhämtning och rehabilitering utifrån personens egna förutsättningar. Regelverket har hittills varit alltför stramt och har inneburit att alltför många farit illa och/eller blivit utförsäkrade.

Vi önskar även att ordet individen som används genom hela rapporten byts ut till person/personen. Ordet individ kan tolkas som avhumaniserande och passar bättre i statistiska underlag.

Det finns många frågor av vikt att ta hänsyn till utifrån ett funktionsnedsättningsperspektiv och nedan följer ett par exempel:

Generellt saknas ett funktionsnedsättningsperspektiv i remissen och framförallt de personer med lindriga intellektuella funktionsnedsättningar som hamnar i kläm mellan LSS, arbetsförmedling och försäkringskassan. Deras fysiska arbetsförmåga bedöms som god för den öppna arbetsmarknaden men det finns väldigt få arbeten som passar den kognitiva förmågan. Dessa personer blir ofta tvingade i fattigdom för att kunna bli berättigade till försörjningsstöd.

En kombination av sjukdom och funktionshinder är en faktor som påverkar både tid och takt för återgång till arbete vilket innebär att det kan krävas både längre tid och särskilda insatser speciellt anpassade för personen.

Vidare vill vi lyfta fram psykisk ohälsa som en annan faktor att ta särskild hänsyn till. En stor andel av sjukskrivningarna är ju relaterade till psykisk ohälsa. Det är ju väl känt att

denna typ av sjukdomstillstånd kan kräva längre tid för återhämtning inför återgång till arbete.

När det kommer till medicinska bedömningar så sker det ofta att försäkringskassans experter lämnar utlåtande som går stick i stäv med behandlande läkare utlåtande. Då har experterna inte ens träffat den försäkrade utan fattar beslut endast utifrån journal. Försäkringskassan ska inte kunna ställa diametralt motsatta utlåtanden utan att träffa den försäkrade.

Regelverket måste därför anpassas så att det kan tillämpas på de faktiska förutsättningarna hos varje person.

Det ligger i alla parter intresse.

Kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor

Kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågors yttrande inkom den 14 april 2020 och har i huvudsak följande lydelse.

Kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor har tagit del av ärendet. Rådet ser positivt på förslaget och välkomnar den ökade flexibilitet som förslaget innebär, att vikten av tidiga rehabiliteringsinsatser betonas samt att beslut från försäkringskassan behöver bli mer välunderbyggda. Rehabilitering är en individuell process där det måste finnas utrymme för olika bedömningar utifrån var och ens unika förutsättningar. Nuvarande regelverk liksom dess tillämpning har varit alltför strikt och inte lämnat utrymme för rimliga bedömningar i skilda fall. Rådet konstaterar att utredningen innehåller kritik till hur försäkringskassans bedömningar går till avseende sjukpenning och sjukersättning. Rådet delar utredningens syn om att det är problematiskt att handläggningen av dessa ärenden är behäftad med brister och att rättssäkerheten kan urholkas t.ex. vad gäller krav på utredning, bevisbördefrågor samt beslutsmotivering. Staden har det yttersta ansvaret för att medborgarna har en skälig levnadsnivå. Rehabilitering och återgång till försörjning genom eget arbete ligger i alla parter intresse.

Personer med funktionsnedsättningar, synliga som osynliga, har sämre hälsa är befolkningen i genomsnitt. En del är direkt kopplat till funktionsnedsättningen som sådan, annat är mer indirekt. Exempelvis kan en person med somatisk ohälsa med tiden utveckla psykisk ohälsa och omvänt. Vi vet dessutom att sjukvården brister på olika sätt för dessa grupper. Personer med psykisk ohälsa får sämre somatisk vård, och personer med somatisk ohälsa eller funktionsnedsättning riskerar att bli sämre behandlade inom psykiatri. På många håll är samverkan mellan psykiatri och somatik otillräcklig, vilket givetvis påverkar patientens möjlighet till tillfriskande eller återhämtning samt återgång i arbete.

De olika tidpunkterna inom den så kallade rehabiliteringskedjan har tillämpats så att konsekvenserna i enskilda fall blivit orimliga. Många av de individer som farit illa i systemet är personer som har en mer komplex ohälsobild, vilket är relativt sett vanligt inom gruppen personer med funktionsnedsättning. Det nya förslaget ger utrymme för mer realistiska och anpassade bedömningar. Rehabilitering är en individuell process där det är svårt att göra prognoser i det enskilda fallet. Det handlar om kostnader för individen och för samhället men i högsta grad även om livskvalitet och respekt för den enskilde. Rehabiliteringsprocessen ska vara flexibel och regelverket ge utrymme för skälighetsbedömningar. Processen liksom beslutsunderlag mm måste även vara transparent. Alla ska kunna ta del av och förstå utredningen liksom innehållet i såväl beslut som underlag för beslutet. Analysen av begreppet normalt förekommande arbete är välkommen och det är av vikt att förslag lämnas på eventuella författningsändringar, så att analyser syns i lagen. Utbildningsbakgrund bör vägas in i bedömning av arbetsförmåga.

Rådet konstaterar vidare att problemen att följa praxis och förvaltningslagen motsvarar det som upplevs som ett problem avseende prövningar enligt 4 kap 1 § SOL om hjälp med livsföringen i övrigt samt prövningar enligt LSS om t.ex. ledsagningen eller assistans. Rådet tycker att det är bra att utredningen synliggör dessa frågor men efterfrågar fler och kraftfullare förslag på förbättringsåtgärder avseende de identifierade problemen. Inte minst då statistiken så tydligt pekar på en nedåtgående trend i förutsättningarna att få stöd av sjukförsäkringen trots att lagstiftaren och praxis borde innebära det motsatta.

Rådet konstaterar att konsekvenserna av brister inom sjukförsäkringen belastar enskilda och det belastar kommunen. Den som varken kan arbeta eller få stöd inom sjukförsäkringen hamnar inte sällan hos försörjningsstöd hos kommunen och har därtill sämre villkor för återhämtning. Det krävs större incitament för försäkringskassan att göra rätt. Det är tydligt att den enskildes möjlighet att överklaga inte är tillräckligt. Såväl arbetsförmedling och socialtjänst tycker inte sällan att försäkringskassans beslut är svåra att förstå mot bakgrund av kontakt med den enskilde. Det är inte rimligt att det allmänna har så vitt skilda uppfattningar om den enskildes förutsättningar och att den enskilde hamnar i kläm. Det är inte heller rimligt att redan hårt belastade kommuner ska behöva lappa för en otillräcklig hantering av ärenden inom försäkringskassan. Rådet föreslår att utredningen får utvidgade möjligheter för att titta på hur de identifierade bristerna kan undanröjas och den enskildes rätt till sjukförsäkring, rehabilitering, hälsa och rättssäkerhet kan stärkas

Slutligen anser rådet att det är värdefullt att man, enligt förslaget, åter ska kunna ta hänsyn till den försäkrades ålder. Det är rimligt att väga in utsikterna till rehabilitering och bedöma värdet av insatser mot de faktiska förutsättningarna att hinna återgå i arbete före den ordinarie pensionsavgången.